

Açık ve Uzaktan Türkçe Öğrenenlerde Etkileşim:

Eşzamansız İletişimde Öğretim Diyalogları¹

Hülya PİLANCI²

Özet

Açık ve uzaktan öğrenme, iletişim teknolojileri desteği ile zaman ve mekân esnekliği sağlayan, ön koşul ve sınırlamaları ortadan kaldıran, kendi kendine öğrenmeye dayanan yenilikçi bir eğitim sistemidir. Günümüzde açık ve uzaktan öğrenmenin en fazla kullanıldığı alanlardan biri de dil öğretimidir ve son yıllarda yabancılara Türkçe öğretiminde de kullanılmaya başlanmıştır. Etkileşim, açık ve uzaktan öğrenimin kilit bileşenlerinden biridir ve bilgiyi yapılandırmada oldukça önemli bir yeri vardır. Moore (1993) tarafından geliştirilen Transaksiyonel Uzaklık kuramına göre uzaktan eğitim ortamlarında uzaklık olarak algılanan unsur coğrafi bir uzaklık değil, psikolojik ve iletişimsel bir boşluktur. Kuramın temel varsayımına göre, açık ve uzaktan öğrenme programlarında diyalogun artırılmasıyla, etkileşim artacak; uzaklık azaltılabilecektir. Öğretim Diyalogu Kuramı “Öğretim bir diyalogtur.” varsayımına dayanmaktadır. Gorsky ve Caspi’nin sunduğu kavramsal modele göre, diyalog içsel ve dışsal olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Dışsal diyalog; sosyal ve konu odaklı olmak üzere iki alt gruba ayrılmaktadır. Dışsal diyalog, bireyler arası etkileşimi ifade etmektedir dolayısıyla kaynağı insandır. Dışsal diyalog genellikle öğrenenin, öğretici ve/veya diğer öğrenenlerle etkileşime girmesiyle oluşur ve açık ve uzaktan öğrenmede, iletişim teknolojileri aracılığıyla, eşzamanlı ve eşzamansız iletişimle gerçekleşir. Tartışma panoları, mesajlar, sosyal ağlar dışsal diyalog ortamları olarak sıralanabilir. Dışsal diyalogun alt gruplarından olan sosyal amaçlı diyalog, öğrenenlerin kendilerini sosyal ve duygusal olarak yansıttıkları söylesel ilişkilerdir. Açık ve uzaktan dil öğretim programlarında bu süreç bilgi, kültür gibi unsurları aktarması açısından işlevseldir. Konu odaklı dışsal diyaloglar ise öğreticilerin ve öğrenenlerin, öğrenilen konu üzerinde sözselsel bir etkileşime girmesidir ki öğrenilen dilin gelişmesinde önemli bir etkisi vardır. Bu çalışmada, yabancı dil olarak Türkçe öğrenme sistemlerinin eşzamansız iletişim ortamlarındaki konu odaklı ve sosyal amaçlı diyaloglar, tarama modeli ile ele alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Açık ve uzaktan Türkçe öğrenme, eşzamansız iletişim, etkileşim, öğretim diyalogları.

Interaction in Open and Distant Turkish Learners: Teaching Dialogues in Nonsynchronous Communication

Abstract

Open and distance learning is an innovative, self-paced learning system that provides time and space flexibility with support for communication technologies and removes prerequisites and limitations. One of the most commonly used areas of open and distance learning today is language teaching, and in recent years it has started to be used in teaching Turkish to foreigners. Interaction is one of the key components of open and distance learning (Boyle and Wambach, 2001) and has a significant role in constructing knowledge. According to the theory of Transactional Distance developed by Moore (1993), the perception of distance in distance learning

¹ Çalışma konusu, “Açık ve Uzaktan Türkçe Öğrenenlerde Etkileşim: Eşzamansız İletişimde Öğretim Diyalogları” başlığı ile 17-19 Mayıs 2017 tarihleri arasında Uludağ Üniversitesinde düzenlenen 1. Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Bilgi Şöleni’nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Doç.Dr., Anadolu Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, E-posta: hpilanci@anadolu.edu.tr

environments is not a geographical distance but a psychological and communicative gap. According to the basic assumption of the theory, by increasing dialogue in open and distance learning programs, interaction can be increased and distance can be reduced. The theory of Instructional Dialogue is based on the assumption that "Instruction is a dialogue". According to the conceptual model presented by Gorsky and Caspi, the dialogue is divided into two parts: internal (subjective) and external (interpersonal). External dialogue is divided into two subgroups: social and subject-focused. External dialogue refers to the interaction between individuals, so its source is human. External dialogue usually occurs when the learner interacts with the instructor and / or other learners, and in open and distance learning, it happens through simultaneous and asynchronous communication by means of communication technologies. Discussion boards, messages, social networks can be listed as external dialogue environments. As the subgroup of external dialogue, social dialogue consists of discursive relations that learners reflect themselves socially and emotionally. In open and distance language teaching programs, this process is functional in terms of conveying elements such as knowledge and culture. Subject-oriented external dialogue is that teachers and learners engage in verbal interaction on the recently covered subject, which has an important effect on the development of the target language. In this study, subject oriented and social oriented dialogue examples in the asynchronous communication environments of Anadolu University Teaching Turkish to Foreigners Certificate Program which implements open and distance learning technologies, are discussed. In this study, topic-oriented and social-oriented dialogues in the asynchronous communication environments of Turkish learning systems as a foreign language are examined by means of screening model in terms of learning effects.

Key Words: Open and distance Turkish learning, asynchronous communication, interaction, instructional dialogues.

Giriş

Uzaktan eğitimin temelleri 1700'lü yıllara kadar gitse de son yıllarda bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeye bağlı olarak uygulamaları hızla gelişmekte ve kullanım alanı artmaktadır. Süreç içinde öğrenme sistemlerine girişin ve öğrenme kaynaklarına erişimin açık olması, öğrenme merkezli eğitimin ve etkili öğrenimin vurgulanması ile "uzaktan" tanımına, "açık" ifadesi de eklenmiş; çok genel olan "eğitim" kavramı yerine de "öğrenme" kavramı kullanılmaya başlanmıştır. Sonuç olarak "açık ve uzaktan öğrenme", alanı ifade eden daha geniş bir kavram olarak kabul görmüştür. Açık ve uzaktan öğrenme alanında "öğrenme" günümüzde, temel düzeyde doğrusal ve öğretici bir merkezli bir eğitim anlayışından, öğrenme sürecindeki tarafların etkili iletişimine ve etkileşimine vurgu yapan esnek uzaktan öğrenme ortamlarına evrilmektedir (Uçar, 2017, s. 49). Alan bağımsız olarak hızla gelişmeye devam ederken, bir taraftan da örgün eğitimin "tamamlayıcısı" görevini de üstlenmiştir.

Açık ve uzaktan öğrenmede uzaklık, fiziksel uzaklık değil; öğretici ve öğrenenlerin ayrı mekânlarda bulunmasından kaynaklanan uzaklıktır. Bu bağlamda, teknoloji tabanlı etkin iletişim kanallarının kurulması, yoğun danışmanlık hizmetlerinin verilmesi ve nesnel değerlendirme yöntemlerinin işe koşulması ile üst düzeyde öğrenmenin sağlanması ve uzaklığın azaltılması amaçlanmaktadır. Yapılan araştırmalar, uzaktan eğitimde öğrencilerin algıladığı uzaklığı azaltmanın yolunun diyalog, özerklik ve etkileşimi artırma; yapıyı azaltma olduğunu göstermektedir. Açık ve uzaktan öğrenmede etkileşim ve diyalog üzerine yapılan çalışmalara bakıldığında, alanda kuramlar geliştirildiği (Moore, 1993; Gorsky- Caspi, 2005)

ve uygulamalı çalışmalar yapıldığı görülmektedir (Gorsky- Caspi, Tuvi-Arad, 2004; Gorsky, Caspi, Smidt, 2007) Bu konu ülkemizde Horzum (2010)'un uzaktan eğitimde uzaklığın boyutları ve tasarımı; Demir Kaymak-Horzum, (2013)'un yapı ve etkileşim ilişkisi; Genç Kumtepe (2014)'nin uzaktan fen eğitimi alanında etkileşim; Genç Kumtepe-Şen Ersoy (2015)'un uzaktan İngilizce öğretiminde öğretim diyalogları konulu çalışmaları çerçevesinde incelenmiş; ancak yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde henüz ele alınmamıştır.

Diğer yandan, teknolojinin sağladığı imkânlarla coğrafi sınırları giderek ortadan kalkan diller, küreselleşmenin en önemli araçlarından biri olarak ortaya çıkmıştır (Göksel, 2017). Dil öğretim alanı, sosyal bilimlerdeki diğer bilim dallarına oranla bilimsel yeniliklere ve teknolojik icatlara daha çok gereksinim duymakta ve ancak bu bütünleşme sayesinde bir dil kitlelere açılabilir (Kartal, 2005) Ancak açık ve uzaktan sistemlerle dil öğretiminin yaygınlaştırılmasında önemli sorunlar da vardır ve farklı dillerin eğitimi üzerine yeterince çalışma yapılmamıştır. Açık ve uzaktan öğrenme teknolojilerinin dil öğretimine tam olarak aktarılmadığı, sistemlerde görev alan öğreticilerin eğitim eksikliği ve öğrenme malzemelerinin kalitesizliği dile getirilen sorunların başında gelmektedir (European Commission, 2014, s. 1) Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde de açık ve uzaktan öğrenme teknolojilerinden yararlanma yoluna gidilmektedir. Ancak çeşitli kurum, kuruluş ve bireylerce hazırlanan 14 açık ve uzaktan Türkçe öğretim programının yapısı üzerinde yaptığımız incelemede dil becerilerinin gelişmesini sağlayacak olan etkileşim ortamlarının geliştirilemediği ve öğrencilere diyalog kullanmak için ortam oluşturulmadığı dikkati çekmektedir. Söz konusu çalışmalarda etkinliklerde görülen “doğru” ya da “yanlış” cevaplarının ötesinde öğrenciyle etkileşime girilen tasarımlara rastlanmamıştır. Bu çalışmada, alan yazın taramasında daha önce ele alınmadığı görülen, açık ve uzaktan Türkçe öğrenme sistemlerinde *etkileşimin* önemi ve türleri, etkileşim sonucu ortaya çıkan *diyaloglar* ve türleri ele alınmaya çalışılacak; eşzamansız iletişimdeki *öğretim diyaloglarından* örnekler verilecektir.

Açık ve Uzaktan Türkçe Öğrenmede “Açık” ve “Uzak” Nedir?

“Açıklık” bilgiyi talep eden bireyler ve bilgi kaynakları arasında engellerin ortadan kalktığı öğrenme yapısını ifade etmektedir. Açıklık, öğrenme sürecinde sınırların en aza indirildiği ve öğrenmeye yönelik kararların öğrenenler tarafından alınmasını tanımlayan bir kavramdır (Rumble, 1997) Yabancı dil olarak Türkçe eğitimi amacıyla hazırlanmış programların bir kısmı tüm öğrenmek isteyenlere açıktır; bir kısmı ise belli bir ücret karşılığında öğrenme malzemelerine erişim izni vermektedir. Doğası gereği, tüm açık ve uzaktan eğitim

programlarında bir de «uzaklık» söz konusudur. “Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğrenimi” alanındaki “uzak” kavramını anlamlandırabilmek için açık ve uzaktan öğrenme alanında kullanılan terimlerden söz etmek gerekmektedir.

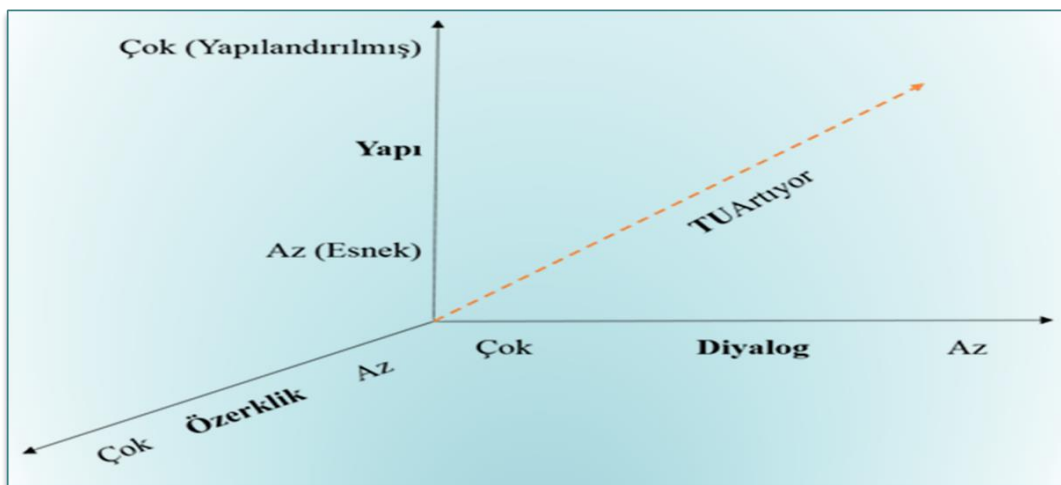
Transaksiyon: Bir durumu anlamada, ilişkileri aktarılan biçimi ile kavramaktır. Bu kavram tam olarak kendi kendine eyleme geçme ile etkileşim arasında kalmaktadır (Dewey, 1949).

Transaksiyonel uzaklık: Uzaktan eğitimde uzaklık, coğrafi bir uzaklık değil; potansiyel yanlış anlamalara yol açabilen psikolojik ve iletişimsel boşluğun neden olduğu uzaklıktır (Moore ve Kearsley, 1996). Moore tarafından oluşturulan transaksiyonel uzaklık kuramının bileşenleri;

- öğrenenlerin kendi öğrenmelerini kontrol edebilmeleri olarak tanımlanan *öğrenen özerkliği*,
- *yapı* olarak belirlenen ders tasarımının belli özellikleri,
- *diyalog* olarak nitelendirilen öğrenen ve öğretene arasındaki etkileşim olarak sıralanmıştır (Moore, 1993).

Bileşenlerde *öğrenen özerkliği*, *yapı* ve *diyalog* vurgulanmıştır.

Kurama göre; birbirinden coğrafi olarak da ayrı olan öğretici ve öğrencinin arasındaki transaksiyonel uzaklığın artması, öğrenenin motivasyonunu ve bağlılık hissini azaltır. Bu durum aynı zamanda aktif katılımın düşmesini ve akademik başarısızlığı getirir. Kuramın temel varsayımı; uzaktan eğitim programlarında esnek bir içerik (*yapı*) kullanılmasıdır. Uzaktan eğitim programlarında *yapı*, dersin tasarımını ifade etmektedir. İçeriğin güncellenebilirliği, uyarlanabilirliği ve görsellerle desteklenebilirliği yapının temel elemanlarını oluşturmaktadır (Horzum, 2010, 105). Esnek bir içerik (*yapı*) ve etkileşimi sağlayacak diyalogların artırılması ile transaksiyonel uzaklık azaltılabilecektir.

Şekil 1. Transaksiyonel Uzaklık Kuramının Bileşenleri Arasındaki İlişki

Açık ve Uzaktan Türkçe Öğrenmede Etkileşim ve Diyalog

Açık ve Uzaktan Türkçe Öğrenme sistemlerinde de diyaloglar önemlidir; diyalogu ortaya çıkaran ise etkileşimdir. Uzaktan eğitim ortamlarında öğrencilerin ilişkili olduğu potansiyel unsurlar; öğretici, diğer öğrenciler, içerik ve ortamdır. Öğrencilerin uzaktan eğitim ortamlarındaki bu unsurlarla olan ilişkileri etkileşim olarak ele alınmaktadır (Horzum, 2010, s. 97). Etkileşim açık ve uzaktan öğrenimin kilit bileşenlerinden biridir (Boyle ve Wambach, 2001) ve bilgiyi yapılandırmada oldukça önemli bir yeri vardır. Moore'un önerdiği öğrenen-öğrenen, öğrenen-öğretici, öğrenen-içerik olmak üzere en az üç etkileşim türü, bugüne kadar farklı çalışmalara konmuş, farklı etkileşim türleri de ortaya atılmıştır. Bunlardan içerik-içerik, öğrenen-ortam ve öğretici-ortam etkileşimi (Danesh, Mandviwalla ve Liu, 2008, akt. Kumtepe Genç, 2014) özellikle web teknolojilerinin işe koşulduğu öğrenme sistemlerinde karşımıza çıkmaktadır (Thurmond-Wambach, 2004). Açık ve uzaktan öğrenmede topluluk oluşturulması ve etkileşime girilmesi, grup bağlılığını artırmakta ve öğrenenin aidiyet duygusunu yoğunlaştırarak yalnızlık hissini azaltmaktadır (Moller, 1998).

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde de diyalog gelişmesine ortam hazırlayan etkileşim türlerini aşağıda örneklerini vereceğimiz Anadolu Üniversitesi Türkçe Sertifika Programından yararlanarak şöyle belirleyebiliriz:

Şekil 2. Açık ve Uzaktan Öğrenmede Etkileşim Türleri

Öğrenme ortamında bulunan kişilerin etkileşimi sonucu ortaya çıkan bileşen ise *diyalog*dur. Kuramda *diyalog*; öğrenen-öğretici-içerik-ortam-arayüz etkileşiminde öğrenenlerin bireysel ihtiyaçlarını karşılayacak temel unsurların bir arada olmasını sağlayan boyuttur. Öğrenenin etkileşime girerek oluşturacağı diyaloglar, bilgi ve anlam yapılandırma sürecinde önemli bir rol oynamaktadır. Öğrenenin anlamadığı konuları paylaşması, sorması, tartışması bilgiyi yapılandırma ve karmaşıklığı azaltma işlevlerini yerine getirmektedir. Diyaloglar yoluyla anlamalar artar, yanlış anlamalar azalır. Bu yönüyle diyalog öğrencinin algısını güçlendirir ve her katılımcı için amaçlı, yapıcı ve değerlidir (Horzum, 2010, s. 100). Bu noktada elbette diyalogun sayısı değil; niteliği önem taşımaktadır. “Öğretim bir diyalogdur.” varsayımına dayanan Gorsky ve Caspi’nin (2005) *Öğretim Diyalogu Kuramı*, öğretim kaynaklarının rolünü diyaloga dayalı ilişkiler ve davranışlar üzerinden açıklamaktadır. Açık ve uzaktan öğrenmede gözlemlenen diyaloglar başarı, memnuniyet gibi öğrenme çıktılarıyla da ilişkilendirilmektedir.

Eşzamansız İletişimde Öğretim Diyalogları

Açık ve uzaktan öğrenmede öğretim diyalogları, iletişim teknolojileri aracılığıyla, eşzamanlı ve eşzamansız iletişimle gerçekleşmektedir (Kumtepe, 2014). Eş zamanlı iletişim, dil öğrenen ve öğrenenlerin bilgisayarlar aracılığıyla aynı ortamda bulunmasıyla gerçekleşen öğrenmenin söz konusu olduğu uygulamalardır. Sanal sınıflar, öğrenenlere yüz yüze ve gerçek iletişim hissini vermektedir. Eş zamanlı ortamlarda öğrenen ile öğrenciler canlı bağlantılar yoluyla etkileşime girebilmekte, soru sorabilmekte, tartışmalara katılabilmektedir. Eşzamansız iletişim ise dil öğretim sürecinde öğrenenlerin ve öğrenenlerin aynı zaman diliminde iletişim kurmak zorunda olmadıkları uygulamaların yer aldığı teknolojilerdir. E-kitaplar, videolar, işitsel kayıtlar, mesajlar, çeşitli etkinlikler dil öğretimi amaçlı kullanılmaktadır (Pilancı, 2015, s. 257, 258). Aşağıda eşzamansız iletişimde öğrenen-öğrenen, öğrenen-öğrenen, öğrenen- teknik destek arasında geçen bir diyalog ortamı yer almaktadır:

▼	1/3	☐	Qquestions about 11th unit...	Kamila Zieglerova
		☐	questions about 11th unit...	Klaudia Probola
		☐	Re: questions about 11th ...	DANIŞMAN 1
▼	1/3	☐	Qwhat abt dictionary?	Suzanne Marie Barrett Fidan
		☐	what abt dictionary?	Klaudia Probola
		☐	Re: what abt dictionary?	DANIŞMAN 1
▼	1/3	☐	Qküçük ve büyük ünlü uyumu...	Marta Pienkowska
		☐	küçük ve büyük ünlü uyumu...	Klaudia Probola
		☐	Re: küçük ve büyük ünlü u...	DANIŞMAN 1
▼	1/6	☐	Qwrong times	Marta Pienkowska
		☐	wrong times	Beate Sabine Erdmann
		☐	Re: wrong times	DANIŞMAN 2
		☐	Ödev 1	sabine Dopatja
		☐	Odev 1	sabine Dopatja (sabine)
		☐	Re: wrong times	DANIŞMAN 1
▼	0/2	☐	Qplural	Kamila Zieglerova
		☐	plural	Kamila Zieglerova
		☐	plural	DANIŞMAN 2
▼	1/2	☐	Qhome assignment to unit 3...	petya Boyanova
		☐	home assignment to unit 3...	Marta Pienkowska
▼	1/3	☐	QÖDEV 4	Kamila Zieglerova
		☐	ÖDEV 4	petya Boyanova
		☐	Re: ÖDEV 4	TEKNİK DESTEK

Şekil 3. Eşzamansız İletişimde Diyalog Ortamı (Anadolu Üniversitesi, Türkçe Sertifika Programı, A1 düzeyi)

Gorsky ve Caspi (2005)'in sunduğu kavramsal modele göre, diyaloglar *içsel* (öznel) ve *dışsal* (bireyler arası) olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

Diyalog	İnsan Kaynakları	Yapısal Kaynakları
İçsel Diyalog (Öznel)	Öğrenen	<ul style="list-style-type: none"> • Öğrenme içeriği • Web sitesi materyalleri • Konu anlatım dosyaları • Arşiv
Dışsal Diyalog (Bireyler Arası)	Öğreten-Öğrenen Öğrenen-Öğrenen	<ul style="list-style-type: none"> • e-posta • Senkron ders (eşzamanlı) • Mesaj sistemi • Sosyal medya • Bilgilendirme toplantısı • Tartışma panoları • Sosyal ağlar

Şekil 4. İçsel ve Dışsal Diyaloglar ve Kaynakları (Gorsky-Caspi (2005))

İçsel diyalog, bireyin kendi içinde oluşur Öğrenici verilen içeriği okuduğunda, videoları ve ses kayıtlarını izlediğinde etkinlikleri ve alıştırmaları yaptığında içsel diyalog gerçekleşir. İçsel diyalog için öğrenme materyallerinin ortamda mevcut olmasına gerek yoktur. Örneğin konuyu düşünmesi bile içsel diyalogla meşgul olmasını ifade eder. İçsel diyalogun sağlanmasında; materyallerde sunulan kavram ve düşünceleri sorgulamalarını sağlamak ve alternatif bilgi kaynaklarına yönlendirmek etkili yollardır (Carnwell, 1999). İçsel diyalog, çoğu zaman gözlenemeyen ve değerlendirilemeyen süreçlerden oluşmaktadır. Buna rağmen

öğrenmeyi kolaylaştırdığı ve öğrenciyi geliştirdiği için kullanılması gerekli görülmektedir. İçsel diyaoglar dil öğrenme sistemlerinde iki farklı şekilde harekete geçirilebilir:

- Öğreticiler tarafından öğrencilerin içsel diyalog kurmaları amacıyla hazırlanan metinlerde zorluklar, anlaşılmazlık ve çelişkiler verilebilir ki burada mesajın iletiminden daha fazlası vardır. Çünkü öğrenci zor, anlaşılmaz veya çelişkili durumla ilgili içsel bir düşünme sürecine girmektedir.
- Öğreticiler tarafından öğrencilerin öğrenme süreçlerini haritalandırabilmelerine yardımcı olacak ek materyaller metinlere yerleştirilebilir (Carnwell, 1999). Ek materyaller öğrencileri içinden geçtikleri süreçle ilgili düşünmeye ve değerlendirmeye sevk edecek nitelikte olmalıdır.

Bu çalışmanın konusu olan eşzamansız iletişim teknolojisinin bir aracı olan *dışsal diyalog*; bireyler arası etkileşimi ifade etmektedir; dolayısıyla kaynağı insandır. Dışsal diyalog genellikle öğrenenin, öğretici veya diğer öğrenenlerle etkileşime girmesiyle oluşur ve *konu odaklı* ve *sosyal amaçlı* olmak üzere iki alt gruba ayrılmaktadır:

Konu odaklı diyaloglar; öğreticilerin ve öğrenenlerin, öğrenilen konu üzerinde bir etkileşime girmesidir ki öğrenenin öğrendiği dilde tartışmasını, yorum yapmasını sağlar ve öğrenilen dilin gelişmesinde önemli bir etkisi vardır.

Sosyal amaçlı diyaloglar; öğrenenlerin kendilerini, diğer öğrenenlere ya da öğreticilere, sosyal ve duygusal olarak yansıttıkları söylemsel ilişkilerdir. Açık ve uzaktan dil öğretim programlarında bu süreç hem öğrenilen dilin kullanılması hem de kültür unsurunu aktarması açısından işlevseldir. Aşağıda konu odaklı ve sosyal amaçlı diyaloglara örnekler yer almaktadır:

Status	Subject	Author
1/6	Birer, üçer, dörder ... n...	Martin
	Re: Birer, üçer, dörder	Lou
	Re : Birer, üçer, dörder ...	Christophe
	Re: Re : Birer, üçer, dör...	Martin
	Re: Re : Birer, üçer, dör...	Martin
	Re: Re : Birer, üçer, dör...	Heidi
0/1	anladım (biraz .. :))	Martin
	anladım (biraz .. :))	Lou
0/3	Vocabular quetsion	Heidi
	Vocabular quetsion/	Lou
	Re: Vocabular quetsion/	Suzanne
	Re: Vocabular quetsion/	Lou
0/3	compounds...	Suzanne
	compounds...	Andrea
	Re: compounds...	Suzanne
	Re: compounds...	Christine

Şekil 5. Konu Odaklı Diyalog: Öğrenen ↔ Öğrenen (Anadolu Üniversitesi, Türkçe Sertifika Programı, A1 düzeyi)

Yukarıdaki örnekte öğrenenler arasında üç farklı dilbilgisi konusu üzerinde diyalog gelişmiştir. İlk konu üzerinde 6 diyalog ile dört öğrencinin; ikinci konu üzerinde dört diyalog ile üç öğrencinin; son konu üzerinde dört diyalog üç öğrencinin konu ile ilgili tartışmalara katıldığı görülmektedir.

Aşağıda A2 düzeyinde öğrenen-öğrenen arasında gerçekleşen konu odaklı bir diyalog yer almaktadır.

Konu Odaklı Diyalog: Öğrenen → Öğrenen

Author: Klaudia

Subject: Hangi kip?

I shall have to go. gitmeliyeceğim gitmeli olacağım diğer bir kip? Selamlar.

Aşağıda A1 düzeyinde öğrenen-öğrenen arasında gerçekleşen sosyal amaçlı bir diyalog yer almaktadır.

Sosyal Amaçlı Diyalog: Öğrenen → Öğrenen

Author: Sandra

Subject: Çok teşekkür

evet ... you helped me a lot ! çok teşekkür ederim! çok teşekkür ederim Martin ve Christophe, it's seems clearer to me now. görüşürüz arkadaşlar !!

Aşağıda A2 düzeyinde öğrenen-öğreten arasında gerçekleşen sosyal amaçlı bir diyalog yer almaktadır.

Sosyal Amaçlı Diyalog: Öğrenen → Öğreten

Author: Lise

Subject: Salı günü dersi

Merhaba Hocam. Ben bugün çalışıyorum, o yüzden dersi katılamam.

Aşağıda A1 düzeyinde, öğrenen-teknik ekip arasında gerçekleşen sosyal amaçlı bir diyalog yer almaktadır.

Sosyal Amaçlı Diyaloglar: Öğrenen ↔ Teknik Ekip

Author: Hanna

Subject: merhaba

merhaba hocam. bir sey var alamadim. ben biliyorum grup 1 dayim. ama bilmiyorum ne zaman biz danismanlik zamanli olur. in english because i am not sure of my turkish ... : i know i am in the group 1 but it did not tell me when the interactiv rendezu are happening. is it every

Pilancı, H.

wednesday and thursday evening between 5 and 6 o clock? or is it on other days ? thank you for your answer!

görüşürüz ! Hanna

Author: technical adviser

Subject: merhaba

Merhaba Hanna,

Mesajında belirttiğin danışmanlık saatleri doğrudur. Bugün 17.00'da seninle görüşmeyi umuyoruz.

Görüşürüz...

Hi Hanna,

The facilitation hours you have mentioned in your message is true. We would like to meet you at 17.00 today.

See you...

Sonuç

Açık ve uzaktan yabancı dil olarak Türkçe öğretim programları sadece Türkçe dilbilgisinin ya da kelime hazinesinin aktarıldığı programlar değildir; diğer yandan açık ve uzaktan Türkçe öğretim programlarının tasarımı sadece Türkçe dilbilgisini, bilgisayar araçları ile aktarıp; videoları, ses kayıtlarını, resimleri yerleştirmek anlamına gelmemektedir. Bu tür programlar etkileşimin artması için önemli fırsatlar da sağlamaktadır ki dil öğretim programları hem eşzamanlı hem de eşzamansız iletişimde etkileşimin en üst düzeyde olmasını gerektiren programlardır. Sonuç olarak, bu çalışmanın konusu olan eşzamansız iletişim ortamı bulunan açık ve uzaktan Türkçe öğretimi sistemlerinin tasarımında etkileşimin artması için aşağıdaki önerileri sıralayabiliriz:

- Türkçe öğretiminde dünya dilleri arasında bir rekabete girilecekse açık ve uzaktan öğretim programlarında da «öğrenmeye» odaklanmalıdır.
- Açık ve uzaktan öğrenmede diyaloglar, iletişim teknolojileri aracılığıyla, eşzamanlı ve eşzamansız iletişimle gerçekleşmektedir. Türkçe öğretim programlarında eşzamanlı ve eşzamansız iletişim ortamları bulunmalıdır.
- Açık ve uzaktan öğrenmede öğretim, bir diyalogdur. Türkçe öğretim programlarını dilbilgisi konuları ile ağırlaştırmak yerine öğrenenlere çeşitli iletişim yollarıyla diyaloglar oluşturabilecekleri fırsatlar verilmedir.

- Tasarımlarda yapı (içerik) diyalog dengesi sağlanmalıdır. Ancak her dile uygun diyalog ve yapı dengesini ortaya koyan sihirli oranlar yoktur. Dersin yapısına göre plan ve değerlendirme yapma öğreticilerin değil; öğretim tasarımcılarının görevidir.
- Açık ve uzaktan Türkçe öğrenme sistemleri, disiplinler arası çalışmayı gerektirmektedir. Türkçe öğreticileri, öğretim tasarımcıları ve öğrenme teknolojileri üzerinde çalışanlar birlikte profesyonelce yapılandırılmış programlar hazırlamalıdır.
- Tasarımların içeriği üzerinde diyalogların ortaya çıkabileceği ya da ortaya çıkması istenilen durumlar önceden belirlenmelidir, uygun konularda öğrencilere diyalog için fırsatlar verilmelidir. Öğreticiler bu süreci, öğretime hizmet edecek şekilde ve nasıl yönetecekleri konusunda hazırlanmalıdır.
- Tasarımlarda diyalogların gelişmesi için soru sorma, cevap verme, konuşma başlatma ve sürdürme programa bilinçli olarak öğrenme malzemesi olarak yerleştirilmelidir.
- Türkçe öğrenimini üst düzeye çıkarmak için öğrencilerin hangi etkileşim türlerini sık kullandığını araştıran çalışmalar yapılmalıdır.
- Dil öğretimi aynı zamanda kültür aktarımını da gerektirir; Türkçe öğrenenlerin hangi etkileşim türlerini sık kullandığı araştıran çalışmalarda kültürler arası benzerlikler ve farklılıklara da odaklanılmalı; diyalog davranışlarını karşılaştıran kültür şemaları oluşturularak açık ve uzaktan Türkçe öğrenme alanındaki uygulamalara katkı sağlanmalıdır.
- Etkileşimi yüksek programlar maliyeti, personeli ve süreci artıracaktır. Bu durum göze alınabilmelidir.

Kaynakça

- Boyle, D. K., & Wambach, K. A. (2001). İnteraction in graduate nursing web-based instruction. *Journal of Professional Nursing*, 17, 128-134.
- Bozkurt, A. (2017). Açık ve uzaktan öğrenme kapsamında dijital bölünme. *Açık ve Uzaktan Öğrenmede Bireysel Farklılıklar*, (Edt. Prof.Dr. Volkan Yüzer), Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayını, s. 23-42, Eskişehir.
- Carnwell, R. (1999). Distance education and need for dialogue. *Open Learning*, 14(1), 50-55.
- Danesh, A., Mandviwalla, M., & Liu, C. (2008). A study in use of technology in distance education and on-line learning. (Akt. Genç Kumtepe, E.) *Etkileşim ve Uzaktan FenEğitimi. Açıköğretimle 30 yıl, Anadolu Üniversitesi Yayınları*. no: 3116.
- Demir Kaymak Z., &Horzum, M. B. (2013). Çevrimiçi öğrenme öğrencilerinin çevrimiçi öğrenmeye hazır bulunuşluk düzeyleri, algıladıkları yapı ile etkileşim arasındaki ilişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 133, 1783-1797.
- Dewey, J., & Bentley, A.F. (1949). *Knowing and known*. Beacon Pres. Boston, USA.

- European Commission (2014). *Improving the effectiveness of language learning: CLIL and computer assisted language learning*. A report submitted by ICT. London.
- Gorsky, P., Caspi, A., & Tuvi-Arad, I. (2004). Use of instructional dialogue by university students in a distance education chemistry course. *Journal of Distance Education*, 19 (1), s 1–19.
- Gorsky, P., & Caspi, A. (2005). Dialogue: a theoretical framework for distance education instructional systems. *British Journal of Educational Technology*, 36 (2), 137-144.
- Gorsky, P., Caspi, A., & Smidt, S. (2007). Use of instructional dialogue by university students in a difficult distance education physics course. *Journal of Distance Education*, 21 (3), 1-22.
- Göksel, N. (2017). Açık ve uzaktan öğrenmede internet dilinin önemi. *Açık ve Uzaktan Öğrenmede Bireysel Farklılıklar*, (Edt. Prof.Dr. Volkan Yüzer), Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayını, s. 170-183, Eskişehir.
- Horzum, M. B. (2010). Uzaktan eğitimde uzaklığın boyutları ve tasarımı: Coğrafi uzaklığa karşın transaksyonel (psikolojik ve iletişimsel) uzaklığın azaltılması. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 95-118
- Kartal, E. (2005). Bilişim iletişim teknolojileri ve dil öğretim endüstrisi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 383-393.
- Kumtepe Genç, E. (2014). Etkileşim ve uzaktan fen eğitimi. *Açıköğretimle 30 yıl, Anadolu Üniversitesi Yayınları*. no: 3116.
- Kumtepe, Genç, E., & Şen Ersoy, N. (2015). Uzaktan İngilizce eğitiminde öğretim diyalogu kullanımı. Sözlü Bildiri XVII. Akademik Bilişim Konferansı—Ab2015, Eskişehir.
- Moller, L. (1998). Designing communities of learners for asynchronous distance education. *Educational Technology Research and Development*, 46 (4), 115–122.
- Moore, M. G. (1993). Teoretical principles of distance education. *Theory of Transactional Distance*. İçinde D. Keegan (Ed.), (s. 22-38, London: Routledge.
- Moore, M.G., & Kearsley, I.G. (1996). *Distance education: a systems view*. Wadsworth Publishing Company.
- Pilancı, H. (2015). Web tabanlı uzaktan dil öğretimindeki gelişmeler ve yabancı dil olarak Türkçe öğretimi. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, December, 3(3), 253-267.
- Rumble, G. (1997). *The cost and economics of openand distance learning*. Psychology Press.
- Thurmond, V. A., & Wambach, K. (2004) Understanding interactions in distance education: a review of the literatüre. *Journal of Instructional Technology and Distance Learning*, 1, s. 9-33.
- Uçar, H. (2017). Açık ve uzaktan öğrenmede motivasyon tasarımı. *Açık ve Uzaktan Öğrenmede Bireysel Farklılıklar*, (Edt. Prof.Dr. Volkan Yüzer), Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayını, s. 47-69, Eskişehir.

Extended Abstract

Open and distance learning is an innovative, self-paced learning system that provides time and space flexibility with support for communication technologies and removes prerequisites and limitations. One of the most commonly used areas of open and distance learning today is language teaching, and in recent years it has started to be used in teaching Turkish to foreigners.

Interaction is one of the key components of open and distance learning (Boyle and Wambach, 2001) and has a significant role in constructing knowledge. Establishing and interacting in open and distance learning increases group loyalty and reduces learner's feeling of loneliness by intensifying the sense of belonging (Moller, 1998). According to the theory of Transactional Distance developed by Moore (1993), the perception of distance in distance learning environments is not a geographical distance but a psychological and communicative gap. According to the basic assumption of the theory, by increasing dialogue in open and distance learning programs, interaction can be increased and distance can be reduced.

The theory of Instructional Dialogue, based on the assumption that "Instruction is a dialogue" explains the role of teaching resources through dialogue-based relationships and behaviors. According to the conceptual model presented by Gorsky and Caspi, the dialogue is divided into two parts: internal (subjective) and external (interpersonal). External dialogue is divided into two subgroups: social and subject-focused. The dialogues observed in open and distance learning are also related to learning outcomes such as achievement and satisfaction. External dialogue refers to the interaction between individuals, so its source is human. External dialogue usually occurs when the learner interacts with the instructor and / or other learners, and in open and distance learning, it happens through simultaneous and asynchronous communication by means of communication technologies (Kumtepe, 2014). Discussion boards, messages, social networks can be listed as external dialogue environments. As the subgroup of external dialogue, social dialogue consists of discursive relations that learners reflect themselves socially and emotionally. In open and distance language teaching programs, this process is functional in terms of conveying elements such as knowledge and culture. Subject-oriented external dialogue is that teachers and learners engage in verbal interaction on the recently covered subject, which has an important effect on the development of the target language.

In this study, subject oriented and social oriented dialogue examples in the asynchronous communication environments of Anadolu University Teaching Turkish to Foreigners Certificate Program which implements open and distance learning technologies, are discussed.

Subject-oriented dialogue: learner ↔ learner

Status	Subject	Author
1/6	Birer, üçer, dörder ... n...	Martin
	Re: Birer, üçer, dörder ...	Lou
	Re : Birer, üçer, dörder ...	Christophe
	Re: Re : Birer, üçer, dör...	Martin
	Re: Re : Birer, üçer, dör...	Martin
	Re: Re : Birer, üçer, dör...	Heidi
0/1	anladım (biraz .. :))	Martin
	anladım (biraz .. :))	Lou
0/3	Vocabular quetsion	Heidi
	Vocabular quetsion/	Lou
	Re: Vocabular quetsion/	Suzanne
	Re: Vocabular quetsion/	Lou
0/3	compounds...	Suzanne
	compounds...	Andrea
	Re: compounds...	Suzanne
	Re: compounds...	Christine

Subject-oriented dialogue: learner → learner

Author: Klaudia

Subject: Hangi kip?

I shall have to go. gitmeliyeceğim gitmeli olacağım diğer bir kip? Selamlar.

Social dialogue: learner → learner

Author: Sandra

Subject: Çok teşekkür

evet ... you helped me a lot ! çok tesekkür ederim! çok tesekkür ederim Martin ve Christophe, it's seems clearer to me now. görüşürüz arkadaşlar !!

Social dialogue: learner → teacher

Author: Lise

Subject: Salı günü dersi

Merhaba Hocam. Ben bugün çalışıyorum, o yüzden dersi katılamam.

Social dialogue: learner ↔ technical personnel

Author: Hanna

Subject: merhaba

Merhaba Hanna,

Mesajında belirttiğin danışmanlık saatleri doğrudur. Bugün 17.00'da seninle görüşmeyi umuyoruz.

Görüşürüz...

Hi Hanna,

The facilitation hours you have mentioned in your message is true. We would like to meet you at 17.00 today.

See you...

As a result, we can list the following suggestion for increasing interaction in the design of open and distance Turkish teaching systems, which have the asynchronous communication environment, which is the topic of this study:

- If there is to be competition among the languages of the world in Turkish teaching, «learning» needs to be the focus in open and distance education programs.
- Dialogues in open and distance learning are realized through communication technologies, synchronous and asynchronous communication. Synchronous and asynchronous communication environments should be found in Turkish teaching programs.
- Instruction in open and distance learning is a dialogue. Instead of aggravating Turkish teaching programs with grammar topics, there needs to be opportunities for learners to create dialogue through various means of communication.
- Structural (content) dialogue balance should be provided in designs. However, there are no magical ratios that reveal the balance of dialogue and structure in every language. According to the structure of the course, planning and evaluation are not duty of instructors, but the task of instruction designers.
- Open and distance learning systems in Turkey require interdisciplinary work. Turkish instructors, instruction designers and staff working on learning technologies should prepare professionally structured programs.
- Situations where the dialogue on the contents of the designs can or should be revealed needs to be determined in advance, and opportunities should be given to the students for dialogue on appropriate topics. Instructors should prepare on how to make this process serve teaching, and how to direct it.

- Asking questions, answering, initiating and sustaining conversations to develop dialogues in designs should be consciously placed as learning materials.
- Studies should be conducted to investigate which types of interaction are frequently used by learners in order to maximize Turkish language learning.
- In studies that investigate which types of interaction the Turkish learners use frequently, similarities and differences between cultures need to be focused on; by creating cultural diagrams comparing dialogue behaviors, contributions should be made to applications in the field of learning Turkish clearly and remotely.
- Interactive programs will increase cost, staff and process. This situation should be taken into account.